

Nederland

Minder uitgaven door meer preventie

Hoe kan preventie bijdragen aan het terugdringen van uitgaven? GGD Nederland organiseerde hierover een online discussie. De hoofdlijnen hieruit vindt u in deze factsheet.

1. Grijp in voordat de problemen groot zijn

In de zorg is de frustratie dat te vaak pas kan worden ingegrepen als de situatie al veel te erg is. "Plannen om dakloosheid te bestrijden kunnen niet zonder de instrumenten om er op af te gaan", schrijft Ineke Schmidt, directeur van de Federatie Opvang en voorzitter van MO-groep Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Ondersteun groepen met een risico om te voorkomen dat een groot beroep wordt gedaan op zorg. Investeer daarvoor zoals met extra inzet voor risicojeugd rond de 16 jaar.

2. Laat geen talenten verloren gaan

"Jongeren die dreigen uit het onderwijs te vallen, krijgen tijdelijk woonruimte met lichte begeleiding, zodat ze hun studie af kunnen maken" schrijft raadslid Matthijs van Muijen uit Rotterdam. We kunnen ons in deze tijd van krapte op de arbeidsmarkt en een groot beroep op de maatschappelijke participatie van bewoners eigenlijk niet permitteren om talent onnodig verloren te laten gaan.

Veel winst is te behalen door de verbinding te leggen tussen werkgelegenheid, sociale zaken, onderwijs en gezondheid.

3. Organiseer de preventie effectiever

Veel suggesties gaan over het verbeteren van de verbanden tussen de verschillende sectoren. "Volgens mij kan het beter voor hetzelfde of zelfs minder geld", stelt wethouder Jaap Verkroost van de gemeente Maarssen. "Investeer in (onderzoek naar) effectieve vormen van preventie" is de oproep van universitair hoofddocent Ien van de Goor. De vakbond FNV, bij monde van Arnoud Hoogsteen, wijst op het belang van "de samenhang tussen leefgebieden wonen-werken-inkomen-zorg-welzijn en participatie". Sandra Korthuis, directeur bij de VNG, concretiseert dat belang: "Veel ouderen geven aan behoefte te hebben aan voorzieningen op loopafstand. Daarbij staat de supermarkt met stip op nummer 1. Dat geeft de mogelijkheid om langer zelfredzaam te zijn. Dit voorbeeld maakt duidelijk dat preventie en gezondheidsbeleid niet alleen een zaak van de 'witte jassen' is, maar veel meer disciplines binnen de gemeente raakt.

De gemeentelijke rol in preventie kan versterkt. Koppeling van die rol aan geïndiceerde preventie in het basispakket maakt het vele malen goedkoper dan ieder voor zich.

Nederland

4. Geef als overheid het goede voorbeeld

Tom Horn, wethouder in de gemeente Haarlemmermeer: "Onze bevolking is relatief gezond.. toch besteden wij per jaar een flink bedrag aan preventie... omdat ik weet dat het op termijn kan gaan veranderen, dat onze bevolking in totaliteit ouder wordt en dat de verlokkingen van 'slechte gewoonten' op de loer liggen. Nu bezuinigen op preventie is niet alleen onverstandig, je geeft daarmee als overheid ook het verkeerde voorbeeld af". Inderdaad, hoe kunnen we mensen oproepen hun leefstijlen aan te passen en te investeren in hun eigen gezondheid, en ze vervolgens in de kou laten staan? Of, zoals Arnoud Hoogsteen van de FNV schrijft: "Preventie is een beleidskeuze vanuit het idee dat voorkomen beter is en dat je mensen daar op moet wijzen, maar ook de voorzieningen daarvoor garandeert, zoals voorlichting, lesprogramma's, en dergelijke".

De overheid draagt zorg voor een gezonde leefomgeving.

5. Druk de effecten van preventie niet alleen in geld uit

Preventie is soms duurder en soms goedkoper" schrijft professor Guus Schrijvers. En professor Karien Stronks: "Investeren in preventie levert ons als samenleving veel gezondheidswinst op.

Minder zorgkosten is niet alleen in geld uit te drukken, maar ook in welzijn.

6. Verschuif de geldstromen: meer gezondheid en gedrag

Er zijn een reeks voorstellen om de business case rond preventie te verbeteren. Bijvoorbeeld van Peter Du Bois van GGD Fryslan: "breng de (financiële) opbrengst van preventieprogramma's in kaart, bekijk welke actoren daar bijdragen aan hebben geleverd en beloon ze daarvoor naar rato uit de collectieve premies die wij met z'n allen ophoesten". Ineke Alsem, Statenlid voor de VVD in de provincie Utrecht vult aan: "Het roer moet om... Voor het kunnen verschuiven van geldstromen en het veranderen van machtsverhoudingen in het huidige stelsel is politieke en bestuurlijke moed nodig." VNG-directeur Sandra Korthuis: "het succes van de inspanningen van de gemeenten vertaalt zich in minder zorguitgaven in de wettelijke domeinen van de AWBZ en de Zvw. Daarom is het noodzakelijk dat vanuit de AWBZ en Zvw middelen beschikbaar komen om de gemeenten in staat te stellen preventie-activiteiten grootschalig te organiseren.

Stel 1,5% van de gelden uit de AWBZ en Zvw beschikbaar om zo - samen met de gemeentelijke budgetten - investeren in preventie mogelijk te maken.

Op 18 januari gaf Laurent de Vries, directeur van GGD Nederland, met zijn column in de Metro de aftrap voor een discussie over de (on)mogelijkheden tot besparen door preventie. De column en alle bijdragen vindt u op www.ggd.nl/preventiediscussie.